

Udgaar i Allinge-Sandvig.

Gudhjem. Østerlars. Hasle

Olsker, Rutsker, Rø og Klemers.

Ansvarshavende Udgiver:

Otto Gornitzka. - Telefon 74.

Trykt i Allinge Bogtrykkeri

Nr. 186

Alm. Annoncer 10 Øre pr. mm, efterf. Gange 8 Ø. Forretningsann. 8 - - - 6 Ø.

Fredag den 20. Februar

Annoncer og lokalt Stof maa være indleveret senest 2 Dage før Bladet udgaar.

1931

Rangely-Diamanten.

Fortsat fra forrige Nr.

„Og saa fra Deres pludselig paa en skønne Dag, at De vil hugge Rangely-Diamanten! Ved De af, at de fineste Folk i Deres Branche vilde have praelat af en saadan Bedrift til deres Dødsdag! Mænd som Max Shimburn, eller Perry, ja, selve Meadow vilde ikke have følt sig for overlegne til det Stykke Arbejde, De, en gemen Dilettant her har præsteret!“

Han løftede Foden, satte den i Siden paa Manden og sendte den lille, spinkle Fyr med et Spark over i et Hjørne af Værelset.

Saa lo han med en tør haanlig Latter.

„Nu skal jeg lære Dem noget helt andet,“ sagde han. „Jeg skal lære Dem at holde Dem til det Arbejde, der passer for saadan en sølle Skuffetyv. Det, De har haft for i Aften, passer ikke for en Stympet af Deres Kaliber.“

Indbrudstyven stirrede paa ham.

„Forstaar De mig? Jeg havde haabet, da jeg kom herind, at det var en Mand af Faget, jeg traf, at det var en Storforsnyder med et Navn og ikke en sølle Djævel som De. De betyder ingenting for mig. En Fyr som Dem ignorerer man. Forstaar De? Ud af Huset med Dem! Forsvind!“

Et Øjeblik endnu blev Indbrudstyven staaende og stirrede — maalløs. Maaske var han altfor lammet til overhovedet at kunne forstaa noget. Den anden gjorde en utaalmodig Bevægelse, og Indbrudstyven lystrede Ordre.

Han sneg sig langs med Væggen — han ikke engang saa tilbage, da han naede Døraabningen. Han forsvandt ud i Entreen, ud paa Trappen og begyndte at gaa ned ad den.

Men ikke længere, end til han havde naaet tredie Trappetrin fra Afsatsen. Der tovede han, greb hastigt de to overskaarne Ender af Alarmapparatet Ledningstraad og lod de to Metalender berøre hinanden. Saa listede han videre. — Adlød Ordren om at forsvinde. — Men paa anden Sals Trappeafsats standsede han paany. Forsigtigt lukkede han Trappevinduet op, skrævede ud over Karmen og balancerede videre ad en Gesims hen til et Punkt, hvor han bekvemt kunde springe paa Nabohusets Tag, der havde et fladt Fremspring. Behændig som en Kat klavrede han herfra og ad en lille Brandstige til en højere liggende Afsats og krøb om bag en Skorsten, som ragede op her. Fra dette Skjulested kunde han se lige ind i det Værelse paa tredie Sal, han nylig havde forladt.

Et Par Sekunder efter kom det, han ventede paa. Et Politi-Automobil jogg gennem Gaden og standsede foran Huset. Døren blev aabnet, og der lod hastige Trin op ad Trappen derinde. Ogsaa ved Bagsiden af Huset var der blevet levende. Et Øjeblik lynede en Politihjelm i Maanelyset. Men Manden paa Sidehusets Tag havde sin Opmærksomhed koncentreret om Vinduet paa tredie Sal. Der lod pludselig et Raab derinde fra. „Stands!“ brølede en Stemme, som Indbrudstyven kendte fra før. „Hvem der?“

„Inspektør Lavery og ti Mand!“ lød Svaret.

En Pause fulgte, saa lød Stemmen igen:

„Politi —? — Hvad skal det betyde? Hvad er der paa Færde?“

Et Øjeblik efter var Værelset derinde fyldt med Skikkelser i blaa Uniformer, en hel Klynge, der stod Ansigt til Ansigt med den bredskuldrede unge Mand i Silkeslobrokken. Han stod ganske rolig, med Revolveren knuget i Haanden, der hang ned langs Siden.

„Inspektør Lavery?“ spurgte han „Hvorfor — hvordan kommer De her?“

Inspektøren traadte frem.

„Gennem Gadedøren,“ svarede han kort. „Og De, Mr. —“

„Mit Navn er Rangely.“

„De bor her?“ spurgte han i en mindre brysk Tone.

„For Tiden, ja. Medens mine Forældre er borte. Men jeg forstaar ikke Grunden til, at De...“

„Der blev slaet Alarm herfra for tre Minutter siden. Er her ikke noget paa Færde? Har De ikke hørt noget?“

„Ikke før jeg hørte Deres Folk komme op ad Trappen. Saa vaagnede jeg.“

„Og Tjenestefolkene?“

„Ude.“

Inspektøren drejede Hovedet.

„Naa.“

„Ikke det mindste i Vejen, Hr. Inspektør.“

Inspektøren saa' atter paa den høje, bredskuldrede unge Mand. Intet kundese mere tillidvækkende og uforstyrret ud end han, som han stod der midt paa Gulvet og saa sig om med en forundret og interesseret Mine.

„Jeg har maaske glemt at lukke Døren rigtigt, da jeg kom hjem,“ sagde han. „Det kan være jeg er kommen til at røre ved Alarmapparatet, jeg er ikke videre fortrolig med den Slags. I hvert Fald —“ han slog muntert ud med Haanden og lod Revolveren glide ned i Lommen paa Slobrokken — „Huset staaer endnu, og jeg fejler heller ikke noget, Jeg er ganske til Deres Tjeneste, men nogen Fare tror jeg ikke, jeg svæver i.“

Inspektøren tovede.

Der opstod en pludselig Uro henne ved Døren, idet en lille, duknakkede Skikkelse, civil og med rundpullet Filthat, borede sig Vej. I Haanden holdt han en flad Kuffert, som han lod falde foran Inspektørens Fødder med en kvækkende Kluklatter.

„Naa, Devlin?“

„Gæsteværelset — fandt denne Kuffert under Sengen i Gæsteværelset,“ forklarede den Nyankomne med sin kvækkende Stemme. „Kom her, tænd Lys, saa vi kan se paa Sagerne.“ Han sparkede Laaget til Haandkufferten tilhage. „Det fineste man kan faa for Pengen. En Drøm er det — er Drøm! Se det elektriske Bor dér! En Drøm!“

Inspektøren saa skarpt op. „Er det Alt?“

„Jo — undtagen at Ejeren af dette her har gjort sig det bekvemt i Gæsteværelset i Aften. Han har taget sig en Lur der.“

„De hører — Mr. — Rangely?“

Den unge Mand trak paa Skulderen.

„Det var mærkeligt! Saa maa der jo alligevel have været Nogen her?“

Den duknakkede Skikkelse, der havde bragt Haandkufferten, prikede Inspektøren paa Armen med en misdannet Pegefinger.

„Hvem er det han siger han er?“

„Den unge Rangely.“

„Naa — men det er Løgn,“ klukkede Devlin. „Herbert Rangely er ikke større end en roget Sild. Og han er her — Pas paa!“

Et Glimt af Staal lynede fra Slobrok-Lommen, men endnu hurtigere lynede et Glimt fra Devlins Revolver. Knaldet blev overdøvet af et Brøl, og i et Nu var Værelset i et Opgør. Den høje, bredskuldrede Skikkelse arbejdede sig i en Klynge af blaa Uniformer hen imod Vinduet, naede det, greb om Sprossen og hævede sig uimodstaaeligt op over Karmen. Men længere kom den ikke. Flere Skikkelser kom til, og Klyngen bevægede sig snart den modsatte Vej, bort fra Vinduet, med den Bredskuldrede imellem sig.

Staaende paany midt ude paa Gulvet, halvt nøgen, med tungt aandende Bryst og Benene skrævende ud fandt han sig i, at hans Hænder blev tvunget om paa Ryggen og Haandjærnene smækkedes omkring hans Haanded.

„Ved Himmel!“ stønnede han „I havde aldrig faaet mig, havde I ikke skudt mig den Kugle i Armen.“

„Hold op med den!“ Det var Opdageren Devlin, der svarede. „Vi fik Dig fordi din Tid var inde — Mr. — Jim — Meadow!“

En overrasket Mumlen hørtes i Værelset.

„Er De sikker paa det, Devlin?“ udbrød Inspektøren. „Meadow — Jim Meadow — som aldrig har været fanget!“

„Se paa hans Ansigt!“ triumferede Detektiven. „Der staaer hans Navn skrevet. Han har aldrig været fanget før, nej. Derfor kendte jeg ham!“

„Bare vi havde taget ham ved Arbejdet“, bemærkede Inspektøren „Dette her er egentlig for tam en Maade af faa en god Fangst.“

Men Devlin havde nu faaet Øje paa det aabnede Skrivebord og det hemmelige Rum.

„Aa, det er vist ikke saa tomt, som De mener. Dette her er Opbevaringsstedet for Rangely-Diamanten,“ klukkede han.

Inspektøren var den første, der opdagede, at det hemmelige Rum var — tomt.

„Diamanten er væk!“ sagde han.

Devlin glemte sin Kluklatter.

„De vil vel ikke fortælle mig —“ begyndte han, men holdt inde. „Lad os se det Værktøj!“ Han drejede sig om og bøjede sig over Værktøjskufferten.

„Meadow!“ udbrød han og sprang op. „De har aldrig brudt det Skrivebord op!“

„Har jeg ikke?“ snærrede Fangen.

Devlin var ved Skrivebordet igen og undersøgte Mekanismen.

„Nej, De har ikke. Staaldøren er blevet aabnet ved sin egen

Mekanisme. Det er anden, der har lavet det Stykke Arbejde. Havde De kendt Mekanismen, havde De ikke taget Værktøj med Dem. De er blevet overlistet, Meadow. Død og Pine, De — De er blevet overlistet, Meadow. Mens De sov derinde i Gæsteværelset, har en Anden været her og taget Diamanten. En Anden — maaske en Begynder, en Dilettant — men en Mand, Meadow, som jeg vilde give ti af Deres Slags for at faa at se.“

Fangen trak paa Skulderen, men Devlin rystede en hæslig Finger under Næsen paa ham.

„Den Anden, som fik Diamanten — hvem han saa er, saa er han en mere dreven Slyngel end De, Meadow, men jeg vilde hellere have haft den Anden. Den Fyr faar vi Vrøvl med. Deres Tid er forbi, De er ude af Spillet. De tæller ikke med mere — men den Anden, det kan være ti Aar, før vi faar ham.“

Det var mere, end Fangens Stolt-hed og Forfængelighed kunde taale. Han blev ude af sig selv, som det var Devlins Ønske, han skulde.

„Nej. Du tager fejl, din lille lumske Abe. Det var ham, den Anden, der tog Diamanten, det er sandt nok, men jeg tog den fra ham. — Se, blot efter her i min Vest. I højre Lomme!“

Devlin sprang smilende til.

„Bravo, Jim!“ klukkede han. „Du er storartet! Kom her, Folkens —“ han famlede i Fangens Vestelomme med ivrige Fingre, medens Betjentene flokkedes om ham. „Her skal I se den verdensberømte — Rangely-Diamant!“

Han holdt Genstanden i Vejret og stirrede paa den. Hans Øjne blev vilde af Forfærdelse. „Diamant!“ skreg han. „Det er Glas er det! Det er en af Glasknopperne fra det forbandede Skrivebord!“

Men udenfor gled en mørk Skikkelse lydløst afsted over Tagene. Et Øjeblik standsede den, tog en Genstand op af Lommen og holdt den frem i Maanelyset. Rangely-Diamanten!

En Landeplage.

—:—

Hvorledes en smart Agent arbejder.

Netop i disse Tider, hvor Folk sidder i store Vanskeligheder, over-svømmes det meste af Landet af en Hærskare af Agenter, der saa at sige søger at prakke Folk alt muligt paa, lige fra Møblemeter og færdigsyet Tøj, til Sølvskeer, Ure og kostbare Bøger. Altsammen paa Afbetaling og kun med en yderst beskeden maanedlig Rate.

For det første maa man oftest betale disse Ting for dyrt, idet Tabet, som Sælgeren altid faar, er kalkuleret over paa Udsalgsprisen, saadan at de ærlige betaler for dem, der slipper ud af Forpligtelserne; men for det andet fristes adskillige til at forsyne sig med en Luksus, som de ellers ikke havde ønsket. Agentens Over-talelsesevne og den tilsyneladende

billige Pris lokker til Købet, og saa hænger man paa den.

Men ikke nok med det. Blandt den store Stab af Agenter findes der en ikke ringe Del Folk, der har alt at vinde og intet at tabe, og deres Metoder er ogsaa indrettet herefter. Nogle har som Speciale at tegne deres Folk paa Beværtninger, især naar de kan faa fat i en lidt omtaaget Mand, saa er han et sikkert Offer. Andre prakker ældre Folk noget paa, og saa tilbyder Agenten at læse „Slutsedlen“ op for de godtroende Mennesker, der saa skriver under.

Andre igen søger for at komme i Konflikt med deres Ofre — en lille Paakørsel uden Skade, og saa udbeder de sig høfligst Ofrets Navn, „hvis der skulde komme noget ud af Sagen senere!“ som det saa smukt hedder. De giver deres Offer en Notesbog, hvori der er et Stykke løst Papir, og dette viser sig bagefter at være en Konfrakt.

Mange af disse Mennesker er kommet i en Fælde. De har faktisk skrevet under, og hvis de ikke tør lægge Ed paa at Underskriften er falsk, saa er de bundet af Kontrakten, der ofte har meget vidtgaaende Bestemmelser, som ikke er til Køberens Fordel.

Det er ikke i en enkelt Landsdel at dette praktiseres, det har gennem flere Aar været en meget benyttet Trafik over hele Landet, og adskillige Mennesker sidder nu med Smerten og maa bløde maanedlige Afdrag paa Sager, som de slet ikke har haft lyst til at købe eller haft nævneværdig Brug for.

Man kan derfor kun advare mod at skrive under paa nogen Kontrakt, før Agenten med sin egen Haandskrift har tilføjet alle de Ting, han mundtlig lover — baade paa Originalen og den Kopi, som Køberen beholder. Paa den Maade kan man komme Uvæsenet til Livs, inden det bliver en kronisk Landeplage.

Hovedpinen.

Dens Aarsag og Behandling.

—o—

De Smerter, som i Almindelighed gaar under Navnet „Hovedpine“ optræder som bekendt under mange Former, og den har lige saa mange Aarsager. Lægevidenskaben er endnu ikke klar over de forskellige Former eller disses Aarsag, men en tysk Læge mener at være kommen til følgende Resultat:

Da Hovedpine ytrer sig som et ubehageligt Tryk paa Panden og over Øjnene og følges af Upasselighed og manglende Appetit, stammer den fra Maven og bør behandles med Diæt og eventuelt

et Middef, der regulerer Fordøjelsen.

Optræder Hovedpine med hæftige Smertes i Panden og Feber, er den almindeligvis Forløber for en alvorlig Sygdom, der gør det nødvendigt at tilkalde Læge.

En stadig pinende Smerte i Panden uden andre Symptomer tyder paa Fejl i Aandedrætsorganerne.

Ofte optrædende Smertes i Nakken hænger som Regel sammen med Forstyrrelser i Leverens Virksomhed, eller ogsaa tyder de paa Nervesvagheder.

Stikkende Smertes i begge Tindinger er Tegn paa Blodmangel, i den ene Tinding skyldes de som Regel Nervøsitet, der skal behandles med Søvn og Hvile.

Hovedpine, der føles som stikkende Smerte over Hjernen, skyldes ofte aandelig Overanstrengelse og modvirkes bedst ved Hvile, frisk Luft og god Ernæring.

Rheumatiske Hovedsmertes kendes paa, at Smertesne flytter sig fra et Sted til et andet, og disse Smertes stilles bedst ved varme Omslag.

By og Land.

Udvandring fra Danmark.

I Aaret 1930 udvandrede fra Danmark til fjerne Lande ialt 3348 Personer, 1964 Mænd og 1384 Kvinder. 1929 omfattede Udvandringen ca. 7700 Personer. Kun et Aar efter Verdenskrigen, nemlig 1919, viser et lige saa ringe Tal som 1930 og skyldes Restriktionerne i Canada og de forenede Stater.

(Landmanden.)

Varmblodede Dyrs Temperatur.

Medens et feberfrit Menneskes Temperatur er omtrent 37 Grader C., findes der varmlodede Dyr med baade højere og lavere Temperatur. Nogle Fugle har en Temperatur paa ca. 42 Grader C. hvilket delvis hænger sammen med den store Aktivitet, de udfolder som kræver en meget intensivt Muskelarbejde; en Dues Flyvemuskler repræsenterer Halvdelen af hele Dyrets Vægt. Andre Temperaturer kan nævnes. Hest og Okse 37,5—38 Grader, Hund og Kat 38,5—39 Grader, Faar og Kaniner 38—39,5 Grader. Lavest blandt de varmlodede Dyr staar nogle æglæggende Pattedyr, der i flere Henseender staar Krybdyrene nær; saaledes har en bestemt Myreslugerart en Temperatur paa kun 25—28 Grader C.

(The journal of the ministry of agricult.)

Folkeminder om Skovens Træer og Dyr.

Med Understøttelse af den Hjelmsjerne-Rosencroneke Stiftelse er der nu paabegyndt en Indsamling vedrørende Skovens Folkeminder. Arbejdet forestaas af Statsskovrider Poul Lorenzen, Mosskovgaard pr. Skørping, der vil være taknemlig for enhver Meddelelse angaaende Emnet. Som Regel er det gamle Folk, der bor i Næghed af Skov, som kan fortælle mest, men det er ofte vanskeligt at faa dem paa Gled. Det er af Vigtighed at stedfæste det mest mulige og at notere Fortællerens Alder, Bopæl, Kilde m. v. Der er ingen Tvivl om, at et saadant Arbejde kan føre til værdifulde og morsomme Resultater, og at der ad denne Vej kan rejses et Monument over de danske Skove og den store Rolle, de har spillet i Folkets Bevidsthed og Fantasi.

(Dansk Skovforenings Tidsskrift.)

Et Nedbørskort over Danmark.

Mag. scient. Vilhelm Petersen har med Støtte af Løfflers Legat fremstillet et Kort, der viser Nedbørens Fordeling over Danmark. Grundlaget er Regnmaalinger fra de sidste 50 Aar. Af Kortet fremgaar det, at det er de højreliggende Partier, der faar den største Nedbørmængde. f. Eks. Bakkerne i Vendsyssel, Ræbild, den jyske Højeryg. Midtjylland faar

mere Regn end Vestkysten. En Zone med et ringe Nedbør gaar gennem Store Bælt og Kattegat. Den ringeste Nedbør findes paa Christiansø ved Bornholm.

(Geografisk Tidsskrift.)

Møbler og Matrialevalg.

Kunsthistorien siger os, at hver Tidsalder nærer Forkærlighed for visse Arter af Materiale; i det 18. Aarhundrede var det navnlig Porcelæn, i Middelalderen Træ. Dette Valg er ikke tilfældigt, men er et nødvendigt Udtryk for Tidsalderens individuelle Psykologi. I den moderne Bolig er Metal og Glas det foretrukne — med deres polerede, lysreflekterende Flader og med Former, der udtrykker klare Kraftlinier, har de en stor Plads i Nutidsmenneskets Hjerter. Den blanke Metalform er et Udtryk for vor Tids Tendens mod Vilje og Klarhed, idet den forkynder, at her er alt blevet Objekt og Funktion. Glas- og Staal møbler giver Garanti for helt at opfylde sin Hensigt. Det er hverken mere eller mindre, end hvad man har ment med det.

(Innen-Dekoration.)

Færdelsesundervisning i Skolerne.

Kgl. Dansk Automobil Klub lod for nogle Aar siden Figurmaleren Rasmus Christiansen fremstille nogle Anskuelsesbilleder til Brug for Færdelsesundervisningen. Til Billederne blev der af sagkyndige udarbejdet en Vejledning i de vigtigste Færdelsesregler. Dette Materiale er blevet købt af en Del Skoler, men da det endnu ikke har faaet den forventede Udbredelse, har Automobilklubben nu i et Cirkulære til Købstadskommuner og Amtsraad tilbudt at udlevere det gratis til enhver Skole der ønsker det.

(Sogneraadstidende.)

Vor Fiskerflaade øges.

Den 1. Oktober 1929 talte den danske Fiskerflaade 2602 Fartøjer paa 5 Brutto Register Tons eller derover. Den 1. Oktober 1930 er Antallet blevet forøget til 2718.

(Dansk Fiskeritidende.)

Havfiskeri ved Grønland.

De betydningsfulde Planer om et dansk Havfiskeri paa Grønland udspringer af de Tanker, der oprindeligt blev fremsat af Generalkonsul Marinus L. Yde og Forfatteren Harry Søberg. Sjælen i Foretagendet er nu Overretssagfører Ahlefeldt-Laurvig. Planernes Realisation kræver en Kapital paa mindst en Million Kroner. Der skal fiskes paa Andelsbasis, og man regner med, at en Fiskeflaade kan have 12—1500 Kr. naar han betaler sin Kost om Bord. Formanden for et Baadelag paa 5 Mand kan have 2500 Kr. Men der kan ogsaa tjenes mere, thi der kan nok være daarligt Fiskevejr, men aldrig daarligt Fiskeri ved Grønland. — Pengene haaber man at kunne skaffe dels ved Laan fra Staten, dels ved Aktietegning.

Der hersker dog ikke Enighed, om, hvordan det danske Havfiskeri ved Grønland skal gribes an. Den kendte Esbjerg-Skipper Claus Sørensen kritiserer stærkt Ahlefeldt-Laurvigs Plan og henviser til de engelske og norske Selskaber, der har tabt mange Penge ved Grønland, og til Færingerne, der vender ruinerede hjem. Man er ogsaa for optimistisk, naar man baserer Fiskeriet paa det engelske Marked, Claus Sørensens egne Planer gaar ud paa at bygge et moderne Dieselmotorskib, der kan forarbejde Fisken straks, og som kan arbejde hele Aaret.

(Dansk Fiskeritidende.)

Zuyder-Søens Forvandling til Land.

For nylig er det første Postkontor paa det fra Zuyder-Søen indvundne Land blevet aabnet 6—7 km uden for den tidligere Kystlinie. Man eksperimenterer energisk med Tilsaoning af de tørrede Arealer, men først om 7 Aar venter man at kunne faa det fulde Udbytte af Jorden, idet dennes Indhold af Havsalt har en skadelig Indvirkning paa Planterne; men efterhaanden føres dette dog bort med Regnvandet. Det nyindvundne Areal „Wieringermeer Polder“ er gennemfuret paa Kryds og tværs

af Kanaler og Grøfter, der leder Vandet til Pumpestationer. Til Foraaet skal Bygningen af Gaarde paa Arealet paabegyndes.

(The Gardeners Chronicle.)

Dyrkning af nikotinfri Tobak.

I Nærheden af Karlsruhe ligger et Institut for Tobaksforskning, hvor man dyrker ca. 150.000 Tobaksplanter fra forskellige Egne af Verden. Ved en Undersøgelse, der omfattede 4000 Forsøgsplanter, har man fastslaaet, at man ved at lade Planterne Livsvilkaar variere, kan paavirke Bladenes Nikotinindhold. Dette kan stige til 12%, men kan ogsaa — ved særlig tæt Plantning, passende Vanding m. m. — blive praktisk talt forsvindende lille. I Fremtiden vil man altsaa kunne frembringe nikotinfri og nikotinfattig Tobak uden at denne behøver at undergaa en særlig kemisk Behandling.

(Trädgårdsodlaren.)

Spirekasser til Læggekartofler.

Hedeselskabet har optaget Fabrikation af Spirekasser til Kartofler. Kasserne kan stilles ovenpaa hinanden som et Stillads uden at udelukke Lyset; de fremstilles i forskellige Størrelser. Som Spirekasser anbefales et lyst Kostaldloft. Julikartofler skal lægges til Spiring i Marts.

(Hedeselskabets Tidsskrift.)

Ny Præserveringsmetode af Frugt.

Sidste Aar har man i Kalifornien paabegyndt en ny Fremgangsmaade ved Konservering af Pærer. Frugterne indpakkes i Papir og nedlægges i Daaser i frisk Tilstand og ved en særlig Fremgangsmaade bliver Ilten i hver Daase brændt bort, saaledes at kun Kvælstoffet bliver tilbage; derpaa tilloddes Daaserne. Efter denne Proces skal Pærerne kunne sig nøjagtig paa den Modenhedsgrad, som de havde ved Pakningen. Saaledes behandlede Pærer er i Fjor blevet sendt fra Kalifornien til England og til forskellige varme Lande, bl. a. blev en Del solgt i Indien.

(The Gardeners Chronicle.)

Frugthælder og deres Anvendelse.

Frugtræer navnlig de overfrode Træer, som det ellers kniber med at faa til bære, kan bringes til forøget Frugtbarhed ved, at man lægger et Bælte bestaaende af en Zink- eller Blystrimmel om Stammen Herved standses den nedadgaende Saftstrøm, der bevæger sig i Barken, og den derved oplagrede Næring i Stamme og Krone vil give sig Udslag i Nydannelse af Frugtknopper. Dette harmonerer godt med den gamle Erfaring, at f. Eks. Flaskeæbletræer først begynder at bære, der har dannet sig talrige Kræftskaar paa Stammen.

(Dansk Frugtav.)

Misteltenen og Overtroen.

Foruden det kendte Sagn om Balders Død knytter der sig megen anden Overtro til Misteltenen. I Middelalderen antog man, at „Maren“ havde redet paa de Grene, hvor den voksede frem. Et Sagn siger, at den engang havde været et stort Træ, og at Kristi Kors blev dannet af dens Ved; til Straf blev den forvandlet til den Snylter den nu er. I Druidernes Ceremonier spillede Misteltenen en vigtig Rolle, og naar det sjældne Tilfælde indtraf, at den blev fundet paa en Eg, betragtedes denne som hellig. Voksede den paa en Hassel, var det Tegn paa, at der under denne laa en Skat begravet. Skatten var imidlertid vanskelig at hæve og bragte som Regel Ulykke. Misteltenen ansaas for et meget vigtigt Lægemedel; bl. a. skulde den kunne beskytte mod Pest, Krampe og Gigt.

(Haven.)

Verdens nordligste Drivhus.

Nogle Videnskabsmænd, der af Sovjetregeringen er sendt til Franz Josefs Land for at foretage forskellige videnskabelige Undersøgelser, har bygget sig et Drivhus deroppe. Heri skal det være lykkedes dem at dyrke ikke blot Salat og andre Grønsager, men ogsaa forskellige Prydplanter.

(Trädgårdsodlaren.)

Blomsternektarens Sammensætning.

Hidtil har Biavlere været tilbøjelige til at regne de Blomster, der afsondrede mest Nektar, for de mest fordelagtige for honningsamlende Bier. Imidlertid er der stor Forskel paa Nektarens Sammensætning. Kejserkrone afsondrer meget Nektar, men en Analyse viser, at denne hovedsagelig bestaar af Vand og kun indeholder 8,8% Sukker; i Modsætning hertil har Hestekastaniens Nektar 68,6% Sukker. Nektarens Sammensætning er for hver Planteart temmelig konstant og vistnok uafhængig af Jordbund og Klima; disse Faktorer har derimod stor Indflydelse paa Nektarmængden, der kan svinge stærkt; i saadan Variation er f. Eks. iagttaget hos Lindeblosser i forskellige Egne af Tyskland.

(Tidsskrift for Biavl.)

Nye Mælkebestemmelser.

Den reviderede Sundhedsvedtægt, der traadte i Kraft den 30. Januar, indeholder en Bestemmelse om, at Mælkens Temperatur ikke maa overstige 10 Grader C., hvorved Detailvognene og mange Forretninger — f. Eks. Bagerier — bliver nødt til at anskaffe Kølemidler af en eller anden Art.

Ny er ogsaa en Bestemmelse angaaende Kærnemælk. Hvis den indeholder mindre end 8,5% Tørstof, skal den benævnes Kærnemælk Nr. 2. Endvidere maa Kærnemælk Nr. 1 ikke sælges fra Spand, men skal ligesom stassaniseret og lavpasteuriseret Mælk sælges paa Flasker, der skal etiketteres som Flaskekærnemælk.

(Dansk Mejeritidende.)

Ægproduktionen en gros.

I Skotland ligger en Hønsfarm, der skal være Verdens den største. Farmen er anlagt af et stort Smørfirma og strækker sig over et Areal af 42 Hektarer. Herpaa staar bl. a. 8 store „Læggehaller“ af Størrelse 300×7,50 m og 96 mindre. Der er foreløbig Plads til 200.000 Høns. Indsamling af Æg og Fordelingen af Foder foregaar ved Hjælp af Automobile.

Naar Hunde „sveder“ paa Tungen.

Naar en Hund er forpustet efter en lang Løbetur, lader den i Reglen Tungen hænge ud af Munden, og man plejer af forklare dette ved at Hunden sveder paa Tungen. Dette er imidlertid ikke rigtigt. Den lader simpelthen en Del af Spytet fordampe, hvorved der foregaar en Afkøling af det gennem Tungen strømmende Blod.

Kostaldens Temperatur.

I Rusland har man undersøgt, hvorvidt Kostaldens Temperatur har nogen Indflydelse paa Mælkens Kvalitet og Kvantitet. Det viste sig at Køerne i en varm Stald (8—11°C.) gav lidt mere Mælk end de i en kold Stald (1—2°C.). Til Gengæld fremkaldte Kulden en lille Stigning i Fedtprocenten.

Jernbane kontra Flyvemaskine.

Opfinderen af Propelvognen, Dr. Franz Kruckenberg, der tillige er Forretningsfører for „Selskabet for Samfærdselsteknik“ i Hannover, forudsiger det propeldrevne Jernbanetog en straalende Fremtid som det vigtigste Middel for Verdenspersontrafikken. Da det kan opnaa Hastigheder paa indtil 300 km i Timen, overgaar det herved langt Passagermaskinen, som det ogsaa er overlegent med Hensyn til Driftssikkerhed og Prisbillighed. Flyvemaskinen er afhængig af Vejr og Vind og koster 10 Gange saa meget pr. km. Det vil for en overskuelig Fremtid gælde, at Omveje over Land fører hurtigere, billigere og sikrere til Maalet end direkte Veje over Vand. Verdenssamfærdslen bør ordnes saadan, at man saa vidt muligt bruger Jernbaner dernæst Flyvemaskiner og endelig, naar Vejrforholdene ikke tillader dette, Dampskibe. Fremtiden tilhører Jernbanen, ikke Flyvemaskinen.

(Zeitschrift für Geopolitik.)

Træ- eller Jernbjælker i Bygninger.

Arkitekt, Professor Ivar Bentsen viser i et Bidrag til „Aarbog for Bygge- og Boligvæsen“, at det er lidt billigere at anvende Jern end Træ i Bjælkelaget. Da det tillige

er holdbarere og samtidig forøger Bygningens Stabilitet, mener han, at Byggemyndighederne burde fremme Brugen af Jernbjælker, ved nogen Lempelse i Murtykkelserne. Kreditinstitutionerne burde ligeledes forstaa Fordelen ved Jernbjælkelag og medvirke til deres Fremme.

(Arkitekten.)

Transatlantisk Postrekord.

Tyskerne har med deres nyeste Dampere „Bremen“ og „Europa“ sat Rekordtider for Befordring af Post mellem Europa og Amerika. Det lykkedes dem ved at kombinere Dampene med Flyvemaskiner. Dels anvender man den saakaldte Katapultflyvning, idet man lader en Flyvemaskine starte fra selve Damperen i passende Afstand fra Fastlandet, hvorved Befordringstiden nedbringes med ca. 20 Timer; dels har man fornylig iværksat „Efterbringelsesflyvning“, der bestaar i, at Flyvemaskinen, Dagen efter Baadens Afgang fra Bremerhafen, starter fra Köln Kl. 10 mod Cherbourg, som Damperen anløber paa Vejen til New York. Herved forkortes Befordringstiden yderligere med ca. et Døgn.

(Dansk Post- og Telegraf Tidende.)

Fra Dag til Dag

—0—

De arbejdsløse Aftenunderholdning

I Torsdags var besøgt af ca. 200 Gæster, og Stemningen var overmaade vellykket. Boghandler Sørensen fremviste Terrigevigen i Lysbilleder og Hr. Olufsen deklamerede Teksten med sit sædvanlige Bravur, hvorefter Alexandersens Orkester underholdt Publikum ved Kaffen.

Førstkommende Mandag Kl. 7,30 pr. finder den tredje og antagelig sidste Aftenunderholdning Sted for Vinterhalvaaret.

Gratis Billetter kan afhentes af Kommunen arbejdsløse Lørdag inden Kl. 3. Gasværksbestyrer Kofoed har lovet at fremvise en Serie interessante Lysbilleder. Desuden bliver der antagelig Oplæsning og Koncert.

Børn har ingen Adgang, og der udleveres ikke Billetter til disse. Der udstedes nye Billetter, hvorfor de gamle er ugyldige. Alle er velkomne. Entre 1 Kr.

Dampskibsselskabet af 1866.

giver atter 14 pCt. i Udbytte. Selskabets Nettooverskud i 1930 er 365.000 Kr. eller 1000 Kr. om Dagen.

Jernbanernes Fragtbreve

bliver nu afløst af andre, der er mindre og mere praktiske.

Jordefærd.

I Dag begravnes Handelsgartner M. Kr. Kofoed fra Allinge Kirke. Kofoed, der i længere Tid har været svag efter en Underlivsoperation, døde i Søndags, 73 Aar gl. Han var en Mand med ubøjelig Energi og stor Arbejdsevne. For 40 Aar siden købte han Hallelyst, et udyrket og klippefuldt Areal, og bragte det i Løbet af faa Aar under Kultur. Hans Træer og Buske var haardføre og meget efterspurgt, og hans Handelsgartneri blev kendt i vide Kredse. Hans Hustru var ham en stor Hjælp, og han beskæftigede til Tider en stor Arbejdsstyrke. Da Ægteparret var barnløst, adopteredes flere Børn; Sønnerne Lauritz, der er Gartner, og Carl, der er Avlsbruger i Allinge, samt Datteren Emmy, der er gift med en Lærer i Sønderjylland.

For at fremme Afsætningen, kørte Kofoed flere Gange ugentlig ud i Byen og Omegnen ofte lange og drøje Ture ved Vintertid, og Folk slog gerne en lille Handel af med Kofoed, naar han holdt udenfor med sit Køretøj. Med ham har Byen mistet en af sine driftigste Borgere.

Enkefru Kamilla Thorn

døde i Tirsdags efter længere Tids Svaghed, 66 Aar gl. Afdøde blev i en ung Alder gift med Proprietær Thorn, Hammersholm, der døde for ca. 30 Aar siden. Fru Thorn bestyrede en Tid Schep-

ers Udsalg, men Helbredet har i mange Aar ikke været godt. En Datter er gift med Skibsproviandteringshandler Andersen, Newcastle, en anden med Kunstmaler Axel Salto, København

De ubeskyttede Baneoverskæringer.

Zoneredningskorpset har henvendt sig til Direktør Ellehammer for i Samarbejde at søge at skabe et Apparat, der i omfattende Grad kan ophæve Faremomentet ved de ubeskyttede Baneoverskæringer. Ideen gaar ud paa at skabe et Ovenlys, hvis Funktion ikke er afhængig af Snefald, Regn eller andre Naturkræfter. Ellehammers Indsats skal være at finde en Maade, hvorpaa Toget fremtidig skal slutte Strømmen og tænde Advarselslyset.

(Dansk Lokomotiv Tidende.)

Brevkortets Oprindelse.

Forløberen til det nu anvendte Brevkort var Korrespondancekortet, som den 1. Oktober 1869 blev taget i Brug i Østrig-Ungarn. Indførelsen skyldes den preussiske Statssekretær v. Stephan, som i Oktober 1862 forelagde den preussiske Regeringen et Forslag desangaaende. Dog Stephan fandt ingen Forstaaelse for sin Ide, og paa samme Maade gik det ham paa den tyske Postkonference i Karlsruhe samme Aar.

Den østrigske Delegerede paa denne Konference, Friherre von Kobbensteiner, indsaa derimod godt, hvilken Betydning dette kunde faa, og da han kort Tid derefter blev udvalgt til Generalpostmester i Østrig-Ungarn, indførte han Korrespondancekortet. 9 Maaneder efter indførtes det ogsaa i Preussen, og ved Oprettelsen af Verdenspostforeningen blev Kortet indført i andre Lande.

(Bogtrykkerbladet.)

Letmetallerne.

Aluminium og de forskellige Legeringer af dette Metal finder mere og mere Anvendelse som Materiale ved Bygning af Jernbane- og Sporvogne.

(Zeitschrift für Metalindustrie.)

Vor kære Moder

Kamilla Thorn

døde i Dag.

Ailinge den 17. Februar 1931.

Gerda Andersen, f. Thorn.

Anna Salto, f. Thorn.

Begravelsen foregaar i Stihed. Kranse frabedes.

Olsker.

Forsikringspolice og Kontingent til „Bornholms Brandforsikring“ modtages i Tein Hovedskole Tirsdag den 24. Februar Kl. 3—5 Eft.

K. A. Mogensen.

Olsker Brugsforening

afholder Generalforsamling Tirsdag den 26. Februar Kl. 7 i Forsamlingshuset. Dagsorden i H. t. Vedtægten.

Bestyrelsen.

Rø Husmandsforening

afholder Generalforsamling paa Bendtsens Sal Onsdag den 25. ds. Kl. 7.

Efter Generalforsamlingen festlig Sammenkomst og Bortsalg af Syforeningens Haandarbejde, hvorefter der er mange smukke og gode Ting.

Medlemmerne bedes møde godt op.

Bestyrelsen.

„Kajbjerggaard“

Gødningsforening afholder den ordinære Generalforsamling i Fru Christensens Havestue Tirsdag den 5. Marts 1931, Eftm. Kl. 6. Sædvanlig Dagsorden.

Bestyrelsen.

En ung Pige

kan faa Plads 1. Maj.

Viggo Staffensen.

Halm og Roer

er til Salg paa Bridesensgaard.

Missionsuge i Sandvig.

Mandag	den 23. Februar	Kl. 7.30:	Tscherning Møller.
Tirsdag	24.	—	Pastor Petersen.
Onsdag	25.	—	Emil Hansen.
Torsdag	26.	—	Chr. Nielsen.
Freitag	27.	—	E. Nielsen.
Lørdag	28.	—	J. Dam. Alle velkomne.

Vi realiserer en Masse

Varer, som vi har taget frem nu efter endt Statusopgørelse.

Vi kan blot nævne:

Dybe og flade Tallerkener	20 Øre,	
Ølgas	18 Øre, Mælkekander	100 Øre,
Porcelæns Sukkerstel	70 Øre,	
Skaale i Sæt	210 Øre,	
Porcelæns Kaffekander	125 Øre,	
Kaffekopper pr. Par	25 Øre,	
Store Glasskaale	100 Øre.	
Komplet Kaffestel til 12 Personer	25 Kr.	
— Spisestel	— 35 Kr.	

Desuden har vi en Masse fraserteret Porcelæn, Kopper, Tallerkener m. m. m., og f. Eks. har vi nogle dejlige Bordknive, som vi sælger for 50—75 Øre, men kom ind og se Varerne, saa vil De se, at her faar De meget for Pengene.

Produkten.

Gudhjem Manufakturhandel.

Aarligt Udsalg

slutter den 28. Februar.

Der er endnu en Del gode Rester samt ud-rangerede Varer, der sælges meget billigt!
Georg Jørgensen, Telefon 58.

Vandtæt Gummifodtøj og Raagummi-Fodtøj reparerer og forsaales.

Selv de vanskeligste Reparationer udføres med Garanti.

Telefon 804 **E. Løvgreen** Telefon 804

Vulkaniseringsanstalt, Rønne.

NB. Et Parti brugte Dæk 29×4.40, 29×4.50, 29×4.75 sælges billigt.

Udsalget slutter.

Sidste Dag Onsdag den 25. ds.

**MAGASIN
DU
NORD**

Victor Planck, Allinge

Vi sender Dem Nordbornholm, tænk derfor ogsaa paa os, naar De har et eller andet at avertere.

Kaffestel og Spisestel.

Under Udsalget denne Maaned realiseres pæne Stel af god Kvalitet langt under Værdien.

Endvidere sælges alle Emaljevarer og Køkkenudstyr til meget smaa Priser.

Nordlandets Handelskuz.

Emblemer, Baltegn,

Festtegn, Flag og Guirlander til Udsmykning, Medlemskort, sidste Nyheder i Kottillons, Festsange m. m. m. leveres fra **Allinge Bogtrykkeri.**

Fotograf Berghagen, Hasle
Atelieret er aabent hver Dag indtil Kl. 9 Aften.
Moderate Priser. Tlf. 66.

Forretningskonvolutter
sælges med Firma for kun 8 Kr. pr. Mille.

Allinge Bogtrykkeri

Bornholms Spare- og Laanekasses

Afdeling i Allinge.
Kontortid 9—12 og 2—4.
Renten af Indskud er paa
3 Mdrs. Opsigelse 4,5 pCt. p. a.
Alm. Sparekassevilkaar 4

Skole-Kørsel!

Omhjælpelig Uddannelse til smaa Priser i ny Vogn. Kørekort garant.
Arthur Jensen. Tlf. Rønne 716.
Altid Ud. i brugte Biler til smaa Priser.

Huggede og polerede **Gravmonumenter** i Bornholms smukkeste Sten til Polering. Er altid paa Lager til rimelige Priser.
Forlang Tilbud!

Se min Monument-Udstilling, Havnegade, Allinge.

Borrelyngens Granitværk.
V. Sørensen.

Blad-Reklamens store Betydning

for Forøgelse af Omsætningen er enhver Forretningsmand i vore Dage klar over. Men husk, naar De opstiller Deres aarlige Reklamebudget, at der af hvert 100 Kr. bør anvendes mindst de 80 til Avertering i „Nordbornholm“. Bladet kommer et stort og købedygtigt Publikum i Hænde — netop der, hvor De maa have Deres Kundekreds.

„Nordbornholm“

er ubetinget det mest fordelagtigste Blad at avertere i for Egnens Forretningsfolk.

Charabanc-Sæder

med Tilbehør til Lastbil er til Salg.

E. J. Anderson, Sandvig.

Tlf. 3.

Samme Sted kan en flink Medhjælper faa Plads 1. April eller 1. Mai.

Biografen.

Søndag Aften Kl. 8

Daarskab, Dyd og Driverter.

Lystspil i 6 Akter med Fy og Bi.

To Spurve i Tranedans.

Morsom Film i 2 Akter.

Ny lukket Bil

udlejes.

L. P. Olsen, ved Tejn St.

Tlf. All. 59 kan foreløbig benyttes.

Stagleriets Udsalg, Allinge.

Friske Varer Onsdag og Fredag.

Fersk Flæsk, Karbonade, Mørbrad.

Medisterpølse, Fars.

Bayerske Pølser, Knæpølser

Røget **Medisterpølse og Sylte.**

hjemmesmeltet Fedt.

Forskelligt Paalæg.

Dina Sørensen, Tlf. 38.

Gummistøvler.

Stort Udvalg. Smaa Priser.

C. Larsen, Vestergade.

Køb danske Varer og De gavner det danske Landbrug og Industri og skaffer Arbejde til Landets mange arbejdsløse.

„Smuffen“, Søndergade

skal sælges. Billigt, lille Udbetal. Indeholder stor Hall, 3 Værelser Spisekøkken og Balkoner. Huset er godt indrettet, god gammel Have. Thorngreen anviser.

Husk

mit store Udvalg i **Strømper.**

Billigste Priser.

Alle Kvaliteter.

Alle Størrelser.

Heluldne Strømper

fra 75 Øre pr. Par.

Allinge Messe

ved **Th. Holm.**

Telefon 100.

Gaa ikke over Aaen efter Fløde!

Køb den Fløde, der fremstilles her paa Pladsen.

Forlang hos Deres Handlende **Flaskefløde fra Mejeriet KAJBJERGGAARD.**

Ung Fedeso

er til Salg eller Bytte med 4 Ugers Grise.

Tlf. Gudhjem 36y.

2 Lødekøer

er til Salg paa **Blaaholt** pr. Allinge

Fra gamle Protokoller.

—0—

I 1710 laa vi atter i Krig med Araeffjenden Sverrig, og Kongen var ivrig efter at skaffe Soldater til Hær og Flaade. Mange flygtede for at slippe for at „springe Soldat“, hvorfor der udstedtes en Forordning, om at saadanne frit kan vende hjem og slippe for at blive „enrollerede“. Den oplæses ved Hammershus Birketing. Den tog dog næppe Sigte paa Bornholm. Her havde man jo sine Privilegier, der forstaaede sig Udskrivning uden for Den, men til Gæld havde Bornholmerne deres egen Militærvesen, som paa de Tider fungerede som et forværdigt Eksempel til Efterfølgelse for det øvrige Land; og ingen ærekræver Bornholmer unddrog sig denne Tjeneste, hvor besværlig den — navnlig i Krigstider — end kunde være. Herom vidner en Protokolltilførsel fra 8. Sept. 1710: „Efter som denne Roptur (Krig) uformodentlig er paakommet, kan Ret ej holdes, før Noelighed erlanges, og Toll ikke mere skal ligge i Lejr.“

Som for omtalt medførte det visse Begynnelser af tjene Kongen. Saaledes havde Mons Pedersen engang stjaalet et Faar og blev arresteret og ført til Rønne af Sandemand Mons Radsen; men her mødte Tyven Løjtnant Jens Skou, der spurgte ham, om han vilde lade sig hørve, Ja, svarede Tyven, hvis jeg saa kan slippe for denne Tyvsag. Løjtnanten gav ham da straks Penge og en Hat (1 paa Haanden, og Sandemanden maatte vende hjem med uforrettet Sag og meldte om det til Birketogeden, der lod tilføre Protokollen ovenstaaende. I vore Dage har vi jo endnu den franske Fremmedlegion med denne Praksis, men den er vistnok ogsaa enestaaende i sin Art i vore Dage.

Om en sørgelig Begivenhed med svægen Kærlighed — en Tragedie velegnet som Stof til en Shillingssvise — melder Protokollen kortfattet, men dog rørende:

Søren Giversdatter tjente sammen med Drengen Mogens Nielsen, der havde begæret hende til Hægte, hvilket de havde tilfagt hverandre. Men saa snart han havde faaet sin Vilje med hende og fornam, at hun var blevet svanger, da lod han først forstaa sin Falskhed og begav sig i Kongens Tjeneste ved Garnisonen paa Christiansø, hvorved han ikke aleeneste besveg Kongen for sin Bøde efter Loven, men endogsaa hende for sin Vre. Birketogeden og Stolkemændene havde Medlidenshed med den haardt ramte Pige, og Dommen lød:

„Hun bør forstaaes for Fængsel, fordi det er første Gang, og hun tilforn er uberygtet, og fordi hun har faaet et Drengbarn, der senere kan komme i Kongens Tjeneste.“ Actum Sandvig 23. Februar 1711.

Det var vel nok en Krigstidsdom! Paa samme Tingstævne maa Kaptajn Anders Larsen gøre Undskyldning i Retten, fordi hans Søn Anders Andersen har sagt „ubekvemme Ord om Procurator Mons Clausens Datter Ursula Malene.“

Det har nok været noget meget slem, siden det ikke staaer gengivet i Protokollen. De strenge Domme over dem, der hentedes Lyng i Slotslyngen, som for er omtalt, blev apelleret til Landstetinget, der frekendte dem og gav Holtzforstøeren en kraftig Næse, fordi han ikke havde advaret Borgeme, Lynggrivningen forbydes fremtidig, men det henstilles dog, at der ydes Borgere lidet aarlig til Brændsel fra Slotslyngen.

I Maj 1710 stævner Niels Jørgensen, som nu er avanceret til Oberconstable, Smed Albert Hansen Dief og Hans Jensen, Allinge og Distriktspræsten Magister Hans Schade for usikkelig Forhold i hans hellige Embedes Midfaste Søndag inden og uden Kirken.

Præsten anklages for at have skældt N. J. ud for en Skælm og en Tyv, men Præsten forsvarer sig med at N. J. havde anfaldt ham med grove Ord, mens han stod for Herrens Alter i sit Præste

Habit.

Der fremkom en halv Snæs Vidner, som samstemmende forklarede, at det var en kendt Sag, at Præsten var drukken, og det var han ogsaa hin Søndag, da han stod paa Prædikestolen og foran Alteret, endda saa slem, at man ikke kunde forstaa, hvad han sagde. Om det var af Ol eller Brændevin eller af Kirkeis Vin, som ved tidligere Lejlighed, viste de ikke. Da de gik ud af Kirken, men endnu var i den, bebrejdede N. J. Præsten hans Opsætelse og sagde, at han vilde klage over ham, hvis han ikke forbedrede sig. Da skældte Præsten N. J. ud for en Skælm og en Tyv og henvendte til de andre raabte han: „Jerre Hundedrenge, Hører og Taster! gaar ud Djævelen besætter Eder, ingen her i min Menighed bliver salig og arver Himmelriges Rige.“ Fra Kirken gik Præsten hen til Smed Dicks Stue, hvor han skældte Jens Westsen for en Skælm og en Morder og Dicks Hustru for en Hore.

Procurator Mogens Clausen var og saa tilfagt som Vidne, men var lovlig undskyldt, da han var ved tgl. Majestæts Flaadens Folk.

Overs for samtlige Borgerstabs samstemmende Vidneudsagn, maatte Præsten bøje sig og stod sig ind under, at han ikke huster, hvad han har sagt, og da han gør ydmygeligen Afbiit, kommer det til Forlig mellem Parterne.

En Galiot fra Danzig strandede syd for Allinge og det meste af Gods og Ladning blev bortstjaalet om Natten undtagen 2 Ankere og 3 Kanoner og Skipperens Penge, som det lykkedes ham at bjerge under Livsfare. For de reddede Kanoner og Ankere (dette er aabenbart det kostbareste) havde han betalt Bjergeløn, men hvor Ladningen (Hamp) og alt det andet var blevet af, viste han ikke.

Kapt. Anders Larsen var Formand for Bjergeløbet og overordnet for Vagtmandskabet. Senior Fuldmægtig Chr. Leegaard (efter hvem store Torv tidligere hed „Leegaards Plads“) fra Rønne med 2 uvildige Mænd fra Sandvig gik sammen med Skipperen fra Hus til Hus — ogsaa Kapt. Anders Larsens — i Allinge og Løsebet og undersøgte overalt, men fandt intet.

Siden havde Jens Andersen fra Sandvig hrevet, at han vidste Bøfsted, og da han blev presset, indrømmede han, at han om Natten var gaaet til Allinge. Da havde han set en Voguen med vaad Hamp paa staa gemt mellem 2 Klipper. Han vækkede da Poul Hartvig og de lagde sig paa Lur. De saa Voguen siden blive ført til Kapt. Anders Larsens Lade. Udenfor denne stod Mogens Nielsens Søn Peder Mogensen med Kaarde paa. (Nærmere Opklaring findes antagelig senere i Protokollen?)

Noget Braggøds fra en Stranding ved Hammeren er flydt i Land, og Borgerstabet ansøger nu om at maatte bruge det til en ny Vagtbros paa Sandvig Post ved tgl. Majestæts „Stykker“ (Kanoner) hvor begge Byer haver deres ordinaire Vagt, efterdi det gøres søjelig fornødent at oprette et nyt Vagthus 3 Stolperum stort til Tjyrted, bortegalsstue (Vagtsstue) samt at have Laderedskab udi, som hører til Posten, da den gamle Vo er forfallden, saa at Folket ikke kan bjærge sig der med Gevær. Træet er taksret til 1½ Dale, og Borgerstabet ansøger Birketogeden som sin nærmeste Øvrighed at gøre en ydmyg Ansøgning ang. dette Træ hos velbaarne Hr. Commendanten Hr. Baldemar Needt.

En „Bundbaad“ tilhørende Orlogsfløjen „Tumleren“ sank ud for „Bester Hammer“ ved „Sandbæk“ den 3. Nov. 1710, da Kongens Flaade ud for „Sandvig Baadehavn“ styrede fra Bornholm. Fændrik Jørgen Giödieh fra Brogaard havde da Vagten paa Vagtbrosen paa Nordre Hammer, og han gik sammen med sit Mandskab ned til Stranden forbi Kapellet til Vaadehavn, „hvor Vaadehavne laa.“ (Sandvig Fiskere havde altsaa da Vaade liggende ved Salomons Kapel)

Nogle Fiskere gik ud for at bjerge Bundbaaden, men Procurator Mogens

Clausen kom med ud og blev som nyskyndig Marskalk til Ulykken. Han tog nemlig Kommandoen, og Fiskerne adlød ham, fordi han var Birketfuldmægtig. Han vilde have Vaaden bugseret til Søne Vig, medens Fiskerne mente at den kunde bjeriges ind i Krogtaas (Svæves ogsaa Krogtaas) imidlertid sank den. Sagen gav Anledning til utallige Sider i Protokollen og endte med, at Procuratoren maatte betale Vaaden og Omkostningerne ved Retten. Sagen giver Anledning til Nævnelsen af nogle Stednavne ved Kapellet: Noget fra Syntestedet (Sandbæk ved Ornevi.) i Sønder findes en Vej kaldet Hæstevig eller Kaas, noget mere i Sønder findes Capellevigen eller Meltaasen, endmere mod Syd findes Krugtaas — Vesten for St. Salomons Capell — her kunde Vaaden være trøjet ind i.

Noget forinden denne Begivenhed blev en Skude fra København med Ol til den danske Flaade, læt i Søen og reddede sig med Nød og næppe ved at „landløbe“ i Søne Vig. Bundbaadene fra Flaaden fik lige Tid til at forhjæne sig med Ollet; Dagen efter vendte Vinden sig til Vest og Søen slog Studen itu, hvorefter den sørgemodige Skipper begav sig til Slottet og aflagde Beretningen for Kaptajn Løjtnant Christoffer Sonue Olsen, som havde fri Post paa Slottet Hammershus som Commandant.

K. E. S. Koefoed.

Indpakkingspapir

Poser og Økonomruller leveres til Fabrikpris.

Firma paatrykkes billigst.

Hurtigste Levering fra Allinge Bogtrykkeri.

Overretssagfører

Jac. Jensen.

Inkassationer, Ejendomshandler. Dokumentskrivning, Dødsbehandling m. v. Kontor i Allinge: (Bogtrykker Gornitzkas Ejendom). Træffes personlig hver Fredag Kl. 11-1.

Gruppe-, Industri-, Portræt-,

Interieur-, Sports-, Illustrations-, Heste- og Kreatur-Fotografering udføres overalt paa Bornholm uden ekstra Vederlag for Befordring.

Kaare Rasmussen. Tlf. Rønne 526.

Forstørrelser efter gamle Billeder udføres paa egen Forstørrelsesanstalt.

Al Lastkørsel udføres

samt Svin til Slagteriet a 75 Øre pr. Stk.

Lukket 12-14 Pers. Bil udlejes. Tlf. All. 117 y. A. Engell, Tein.

Elegante Visitkort

50 Stk. med Navn 2 Kr. TAKKEKORT billigst.

Allinge Bogtrykkeri.

Aktieselskabet
Hasle Bank
modtager Indskud paa Indlaansbog og Folio, Terminsydelser til Kreditforeninger, ordner Kredittaan m. m.

Al Lastkørsel

udføres, samt Kørsel med Svin til Slagteriet hver Torsdag.

C. Jensen, Tlf. Rø 59 y.

Allinge Skæperi

Optændningsbrænde altid paa Lager, billige Priser.

Tlf. 29. Geert Hansen.

Regnskabsbøger

og Protokoller leveres billigst efter ethvert Skema. Hurtig Ekspedition. Sygekasselove og Kontrolbøger. Formularer, Attester og Blanketter.

Allinge Bogtrykkeri.

Kotoed & Mortensens Byggeforsretning

Ligtøj og Ligsenge. Ligkistelager. Ordning af Begravelser.

Telefoner 77 og 79.

Møllers Bogbinderi

Tlf. 865. Chr. Dideriksen, Rønne. Tlf. 865.

Indbinding af Bøger. — Protokolfabrik. — Papirvarer.

I. Kl. Arbejde. — Rimelige Priser. — Hurtig Levering.

Leverandør til Biblioteker, Foreninger og Øens største Forbrugere.

MAGASIN DU NORD

Benyt Lejligheden

og gør Deres Indkøb ved vort aarlige Udsalg.

Foruden de 10 pCt, som vi giver ved kontant Køb, bortsælges en Mængde Rester af Kjøletøj, Gardiner, Bomuldstøj, Lagenlærred, Bolster, Drejler, Pyjamasflonel, Dowlas, Medium, bleget og ubleget Stout o. s. v.

Ligeledes har vi endnu nogle sorte og kulørte Damefrakker i gode Størrelser, som udsælges fra 6—8—10—12 Kr.

Leverandør til Vare- og Landbrugslotteriet.

Victor Planck, Allinge.

Altid friskbr. Kalk.

Brændt Gødningskalk er den bedste.

Forlang Tilbud.

Tlf. Hasle 102.

Tlf. Rønne 393.

Hvorfor købe Tryksager

Indpakkingspapir og Poser

hos omrejsende Agenter, der paa Grund af Rejsseudgifter maa beregne større Avance paa en ringere Vare, og sælger denne vaa Efterkrav og uden Garanti.

J Gornitzkas Bogtrykkeri, Allinge,

er De altid sikker paa at faa Deres Tryksager godt udført til den billigste Pris og saa vidt mulig omgaaende Levering, Telefon 74. Indpakkingspapir, Økonomruller, Konvolutter & Poser til Fabrikpris.

BRØDRENE ANKER, HASLE

JERNSTØBERI & MASKINFABRIK.

Ajlepumper - Vandpumper - Varmtvands-Anlæg.

Koks fra All.-Sandvig Gasværk

sælges nu ogsaa til Beboere udenfor Kommunen.

Udleveringssedler kan købes paa **Kæmnerkontoret**, hos Cigarhandler **Johan Madsen**, Allinge og hos Købmand **Esper Hansens Eftfl.**, Sandvig.

Prisen er:

Knuste Koks 1,85. — Hele Koks 1,70. — Nøddekoks 1,70.

Smaa Koks 1,25. — Kokssmuld 0,25.

Slagteriets Udsalg paa Lindeplads

anbefaler sig med fersk og røget **Flæsk**, **Mørbrad** og **Karboade** hjemmelavet **Fars**, **Medister**, **Sylte**, **Leverpostej** og **Lungepølse**. Alt i **Paalæg** og **Konserves**.

Friske **Slagterivarer** Onsdag og Fredag.

Johanne Hansen Tlf. 45.

De Averterende

anmodes høfligst om at indsende vort Tilgodehavende for Annoncer paa tilsendte Indbetalingskort, Postkonto Nr. 14146, hvilket er den billigste og bekvæmste Maade. Alle Indbetalingskortets 3 Dele maa være udfyldte ved Indbetalingen, men Deres Postbud vil være Dem behjælpelig hermed og modtage Beløbet + 5 Øre i Porto mod Kvittering paa Postbeviset.